

Samtale om dyr og hva god dyrevelferd er

”Etter fjerde årstrinn skal eleven kunne fortelle om dyr og samtale om hva god dyrevelferd er.”

Kunnskapsløftet, naturfag, fjerde årstrinn

Mål:

- Aktivisere elevene til å snakke om hva de ser i filmen ”La oss spørre dyrene” om grunnleggende dyrevelferd.
- Gi elevene større forståelse for hva dyr og god dyrevelferd er.

1. FORTELLE OM DYR

Kommentarer, spørsmål og svar til filmen ”La oss spørre dyrene”

Før filmen

Nå skal vi se en film om dyr. Ikke hvilke som helst dyr, men husdyr. Hva er et husdyr? Nevn noen husdyr. Hva bruker vi husdyrene til?

I filmen treffer vi noen få husdyr, nemlig sauene, grisen, kyllingen og høna. I filmen får vi se hvordan disse dyrene lever. Kanskje dere vil få dere noen overraskelser!

Etter filmen

Først treffer vi sauene som beiter. Bryr en sau seg om andre enn seg selv? Sauen er bekymret for lammet sitt, sånn som mamma og pappa er bekymret for dere. Sauemammaen har en venn som trøster henne. Sauer har bestevenner, akkurat som dere.

Kan sauer tenke? Hvordan vet de at de får mat når bilen kommer? Sauene gjenkjenner bilen, og husker hva som skjer når den kommer.

Noen dyrearter er flinkere enn oss på noen områder, for eksempel grisen. På hvilken måte? Luktesansen.

Husk på grisen Lucy, som er veldig glad i søtsaker. Hvilket annet dyr har god luktesans? Hunden.

Hvilke eksempler fra filmen viser at grisen er intelligent og lærenem?

Den kan bruke en datamaskin som setter i gang fôringsmaskinen. Kan gå i bånd, og sitte på kommando.

Hvordan tenker høna? Fortell om eksemplene i filmen. De to hønene ser at høna på video får mat når hun velger rød, ikke gul boks. Etterpå velger de riktig boks.

Noen dyr spiser bare plantekost. Spiser alle mennesker på jorden lik mat? Noen spiser bare plantekost, som frukt, grønnsaker, korn og nøtter. Andre spiser også mat som kommer fra dyr, som kjøtt, egg og melk.

Jungelhøna lever som andre ville fugler. Hvordan? De lever ute i naturen, vagler seg i trærne, leter etter mat, løper omkring. Høna steller seg, lager reir, legger egg, passer ungene.

Hva er ei frittgående høne?

Går omkring, legger egg i rugekasser, leter etter mat. Noen går ute.

Hva er ei burhøne? Ei høne som sitter i bur.

Hva er forskjellen på levemåten til jungelhøna og burhøna? Burhøna har ikke plass til å bevege seg, kan for eksempel ikke gå, får ikke sandbade, ikke lage reir, ikke beholde eggene, aldri se kyllingene, ikke noe sted å gjemme seg eller sove i fred.

Noen av burhønsene slippes ut av burene. Hva skjer? Veldig forsiktige, kan ikke gå, vakler og faller.

Hva er forskjellen på en verpekylling og en broiler? Verpekyllingen legger egg, broileren gir oss kjøtt.

Hvorfor må broileren vokse så fort? For å bli til billig kjøtt.

Dyr har noen behov som mennesker mangler. Hvilket behov har høna som vi mangler? Høna MÅ bygge reir.

Hvordan kan du se om en gris er fornøyd? Livlig, aktiv.

Hvordan ser en trist gris ut? Ligger helt stille/er passiv/er slem mot de andre grisene.

Hvordan ser en redd gris ut? Prøver å gjemme seg, trykker seg inntil et hjørne eller en vegg.

Blir du glad hvis du sitter lenge i et lite rom uten noe å ta deg til? Kjedelig, trist.

Sammenlign grisene i binger og de som lever ute. Hvem ser mest fornøyd ut? Grisene ute.

2. SAMTALE OM HVA GOD DYREVELFERD ER

Hva har dyr og mennesker til felles?

- Vi liker å være sammen med andre.
- Vi har følelser.
- Vi trenger av og til trøst.
- Vi kan ha det vondt.
- Vi kan tenke.
- Vi kan lære.

Har dere hund, katt, eller andre kjæledyr? Hvordan kan dere vite at de liker å være sammen med dere?

Dyrene er oppsøkende. De viser fysiske tegn som å logre, male, være lekne.

Hva må dere gjøre for å få dyrenes tillit?

- Prate med dem.
- Gi dem vann og mat.
- Se til dem ofte.
- Oppføre seg rolig.
- Ikke skremme dem eller løfte dem på en slik måte at det kan gjøre vondt.
- Ikke tvinge dem.
- Godta at dyr trekker seg unna og vil være i fred.
- Ta dem med til dyrlege hvis de blir syke.
- Ikke reise fra dem uten at noen andre passer på dem.

Hvordan ser vi at et dyr er redd? Kryper sammen, vil gjemme seg eller løpe unna.

Hvordan ser vi at et dyr er lei seg? Blir stille og ser ned.

Når vet vi at dyr er glade?

- Leker eller koser med oss eller hverandre.
- Lyder (maling, glad bjeffing).
- Kroppsspråk (logring, stryke seg inntil oss, slikke oss).
- Er aktive, utforsker eller påvirker omgivelsene (graver, snuser, tygger).

Hvordan snakker vi med dyr?

- Lære hva de sier med kroppsspråket sitt og lydene sine.
- Bruke dyrenes språk når vi snakker med dem, for eksempel gjespe til hunden når den må være rolig, eller stryke katten på siden av snuten for å hilse.
- Bruke få ord som gjentas ofte og uttales langsomt.
- Ha få regler.
- Være forutberegnelig, ikke endre reglene ofte.
- Aldri skrike eller bli veldig sint.
- Forberede dyr på hva som skal skje, med faste rutiner eller faste ord.
- Gå aldri bort til et dyr som advarer deg mot å komme for nær, for eksempel en hund som knurrer eller en katt som freser og skyter rygg.

Hva vil dere gjøre om dere finner et skadet dyr? For eksempel en fugl med brukket vinge, eller en skadet katt? Få hjelp av voksne/lærer/forelder/eier. Oppsøke dyrlege.

Hva er dårlig stell?

- Dyret får ikke mat, vann eller rene omgivelser.
- Trangt, mørkt, ensomt.
- Ingen mulighet til å stille seg selv.
- Ikke mosjon.
- Ikke noe å ta seg til.
- Er ensom.
- Mangel på skygge.
- Spark eller slag.

Hva vil dere gjøre om dere oppdager dyremishandling? Få stoppet mishandlingen. Få hjelp av voksne.

Hva trenger DU for å trives og ha det bra? Mat og drikke, klær, et sted å bo, noen å være sammen med, leker, være frisk...

Hva trenger husdyr for å trives å ha det bra? Mat og vann, et sted å bo, noen å være sammen med, mosjon, noe å ta seg til, mulighet til å leve ut spesielle behov (for eksempel må høna kunne bygge reir) være frisk...

God regel: Du skal være mot andre som du vil at andre skal være mot deg. Dette gjelder mennesker. Skal vi også bruke regelen overfor dyr?